05

ආදර්ශවත් චරිත

ශ්‍රී ලාංකික කෘතවේදී ජනතාව සැම දා ඉමහත් ගෞරවයෙන් සිහිපත් කරන ගිහි පැවිදි සත්පුරුෂ උතුමන් රාශියකි. ස්වකීය ජීවිතයේ අපමණ කැපකිරීම් සිදුකොට රට, ජාතිය, ආගම, භාෂාව හා සාහිත්‍යය වෙනුවෙන් මහා මෙහෙවරක් සිදුකළ එබඳු අත්‍යුදාර චරිත දෙකක් හඳුන්වා දීම මෙම පාඩමෙහි මුඛ්‍ය පරමාර්ථයයි. ඒ ධර්ම විනයධර ශික්ෂාකාමී මහ තෙරනමක් වූ අතිපූජ්‍ය රේරුකානේ චන්ද්‍රවිමල මහනාහිමියන්ගේ චරිතය හා ජාතියත් ආගමත් පුබුදුවාලීමට දිවි පරදුවට තබා ක්‍රියාකළ අනගාරික ධර්මපාල තුමාගේ චරිතයත් ය. මෙම චරිත මගින් ලබාදෙන ආදර්ශ අපගේ ශිෂ්‍ය ජීවිතයට බෙහෙවින් වැදගත් වෙයි.

අතිපූජ්‍ය රේරුකානේ චන්ද්‍රවිමල මහනාහිමිපාණන් වහන්සේ

සම්බුදු සසුන රඳා පවතින්නේ සිල්වත්, ගුණවත්, උගත් ශ්‍රාවකයන් වහන්සේලා මතයි. කෙතරම් උස බුදුපිළිම තිබුණත්, චෛත්‍ය, වෙහෙර විහාර තිබුණත් එම වස්තූන්ට බුදුසසුන රැක ගැනීමට හැකියාවක් නොමැත. භික්ෂූන් වහන්සේලා හොඳින් ධර්මය හදාරා එම ධර්මය දේශනා කරමින්, සාකච්ඡා කරමින්, ලේඛනගත කරමින් පවත්වාගෙන යෑම සසුනෙහි යහපැවැත්මට අත්‍යවශ්‍ය ය. එසේ අප සම්බුදු සසුන රැකගැනීමට මෑත යුගයේ ක්‍රියාකළ ශ්‍රේෂ්ඨ යතිවරයාණන් වහන්සේ නමක් ලෙස රේරුකානේ චන්ද්‍රවිමල මහනාහිමිපාණන් වහන්සේ හඳුන්වා දිය හැකි ය.

කොළඹ දිස්ත්‍රික්කයේ, බණ්ඩාරගම ආසන්නයේ, අදිකාරී පත්තුවේ, රයිගම් කෝරළයේ, රේරුකාන ගම පිහිටා ඇත. මෙය පුංචි ගමකි. මේ ගම අද මෙන් එදා දියුණු ප්‍රදේශයක් විය. සරුසාර කෙත්වතුවලින් සැදුම්ලත් රේරුකාන ඉතා සුන්දර ගම්මානයකි. මේ ගමේ සිටි දොන් බස්තියන් ද පවුලිස් ගුණවර්ධන මහතාට සහ මුණසිංහගේ පොඩි නෝනා මාතාවට 1897 ජූලි මස 19 වැනි දින උපන් පින්වත් පුත්කුමරා රූබෙල් ගුණවර්ධන නමින් හඳුන්වනු ලැබිණි. ඔහු හයදෙනෙකුගෙන් යුත් පවුලේ වැඩිමලා විය. ඔහුට බාල සොහොයුරියක් හා සොහොයුරන් හතරදෙනෙක් ද එම පවුලට ඇතුළත් විය.

මේ පින්වත් දරුවා අධ්‍යාපනය ලැබීමට ගියේ අල්ලපු ගමේ තිබූ වීදියගොඩ පාසලටයි. ඔහු එහි දෙවන පන්තිය දක්වා ඉගෙනීම කළේ ය. ඒ දිනවල බුරුම ජාතික යූ. විනයාලංකාර නම් හිමිපාණන් වහන්සේ හොරණ ප්‍රදේශයට වැඩම කොට කළුපහන නමැති කන්දේ ගල්ගුහාවක වැඩ සිටියහ. උන් වහන්සේ හොඳින් සිංහල භාෂාව නොදැන සිටියත් දන්නා තරමින් එම ගම් ප්‍රදේශයේ ජනතාවට ධර්මය දේශනා කළහ. මෙම ධර්ම දේශනාවල විශේෂත්වයක් වූයේ මහණකමේ අගය නිතර පෙන්වා දීමයි. එයට හේතුවක් වන්නට ඇත්තේ බුරුම රටේ බොහෝ දෙනෙකු ටික කලකට හෝ පැවිදි වී කටයුතු කිරීම විය හැකි ය. මේ නිසා ම ගමේ කවුරුත් තම දරුවකු පැවිදි කිරීමට කැමැත්තක් දැක්වූහ. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස දෙමාපියන්ගේ ආශිර්වාද ඇතිව ගමේ දරුවන් විසිහත්දෙනෙක් පැවිදිවීමට කැමැත්ත පළකළහ. බුරුම ජාතික විනයාලංකාර හාමුදුරුවන් වහන්සේ එම දරුවන් විසිහත්දෙනා ම පැවිදි කළහ. ක්‍රි.ව. 1906 ජනවාරි 08 වනදා පාසල් අධ්‍යාපනය නතර කර පැවිදි දිවියට ඇතුළත් වූ රූබෙල් ගුණවර්ධන ද මෙම පිරිසට අයත් වූ අතර ඔහු පැවිදි වීමෙන් පසු ව රේරුකානේ චන්දවිමල යන නමින් හඳුන්වනු ලැබිණි.

මෙසේ පැවිදි වූ සාමණේරයන් වහන්සේලාට වැඩි කාලයක් ලංකාවේ වැඩ සිටීමට හැකි වූයේ නැත. උන් වහන්සේලා සියලු දෙනා ම 1908 ජනවාරි 27 දින විනයාලංකාර හිමියන් විසින් බුරුම රටට (මියන්මාරයට) කැඳවාගෙන යන ලදහ. සිංහල භාෂාව හැර කිසි ම භාෂාවක් නොදැන බුරුම රටට වැඩිය මේ පොඩි හාමුදුරුවරුන් පිරිසට මුල දී අධ්‍යාපනය ලැබීම කෙසේ වුවත් කතාබහ කිරීම පවා අපහසු විය. එහෙත් උන් වහන්සේලා ටික කලකින් බුරුම භාෂාව හොඳින් ඉගෙන ගත්හ. ඒ අතර සූත්‍ර, විනය හා අභිධර්මය ඉතා හොඳින් ප්‍රගුණ කළහ. ත්‍රිපිටකය පමණක් නොව තම භික්ෂු ජීවිතයට අවශ්‍ය කරන ඇවතුම් පැවතුම් මෙන් ම භාවනාව ද හොඳින් ප්‍රගුණ කළහ. බුරුමයේ ඉතා දැන උගත්

භික්ෂූන් වහන්සේලා වෙතින් අධ්‍යාපනය ලද මේ සාමණේරයන් වහන්සේලා අතර රේරුකානේ හිමියෝ ඉතා දක්ෂ අයුරින් ත්‍රිපිටකය පමණක් නොව බුරුම භාෂාවෙන් ලියවී ඇති අභිධර්ම ග්‍රන්ථ ආදිය පවා ඉගෙන ගත්හ. උන් වහන්සේ බුරුම භාෂාව ඉතා හොඳින් ලිවීමට කියවීමට දක්ෂයෙක් වූහ. එසේ ම වසර 10 ක් පමණ බුරුමයේ අධ්‍යාපනය ලබා, උන් වහන්සේ 1917 ඔක්තෝබර් 26 වෙනි දින බුරුම රටේ ධම්මිකාරාම සීමාවේ දී අධිසීල සංඛ්‍යාත උපසම්පදාව ලබාගත්හ.

උපසම්පදාව ලබා ටික කලකින් ලංකාවට වැඩම කළ උන් වහන්සේ දෙමටගොඩ මහා විශුද්ධාරාම පන්සලේ වැඩ සිටියහ. එම පන්සලේ වැඩසිටි සිරිධම්ම නම් නාහිමිපාණන් වහන්සේ අභිධර්මය උගන්වන අතර රේරුකානේ හිමියෝ ද එම පන්තියට ගොස් උගන්වන ආකාරය බලා සිටියහ. ටික දිනකින් සිංහල ඉගෙනගත් උන් වහන්සේ එම පන්තියේ අයට අභිධර්මය ඉගැන්වූහ. කුඩා කාලයේ බුරුමයට වැඩම කළ නිසා සිංහල භාෂාව පිළිබඳ හොඳ හැකියාවක් නොතිබූ උන් වහන්සේ ජාතක පොත, සද්ධර්ම රත්නාවලිය, පූජාවලිය වැනි පොත් කියවා සිංහල භාෂාව පිළිබඳ දැනුම වර්ධනය කරගත්හ. ඒ නිසා ම උන් වහන්සේ විසින් රචනා කරන ලද පළමු ග්‍රන්ථය වූ නිර්වාණ විනිශ්චයේ අපේ පැරැණි පොත් තුළ භාවිත වන වචන යොදා තිබෙන බව පෙනේ. මුල්කාලයේ සිංහල වචන නොදන්නා නිසා තමා එසේ ලීව ද අනෙක් ග්‍රන්ථ රචනා කිරීමේ දී සරල වචන යොදා ඇති බව පසු කාලයක උන් වහන්සේ ම සඳහන් කළහ.

අතිගරු රේරුකානේ මහ නාහිමියන් විසින් රචනා කරන ලද ග්‍රන්ථ සංඛ්‍යාව විසිපහකටත් වැඩි ය. ථේරවාදී පිළිගැනීම්වලට එකඟ ව මෙන් ම මතභේදයකට තුඩු නොදෙන ආකාරයට උන් වහන්සේ ඒ සෑම ග්‍රන්ථයක් ම රචනා කොට ඇත. ත්‍රිපිටකයේ සඳහන් කරුණු මතුකරමින් පොත් ලිවීම උන් වහන්සේ තුළ තිබූ අපූරු හැකියාවකි. තමා ලියූ දෙයක් නැවත කපා හරි වැරැදි හැදීමක් ද කටුසටහන් ලියා පසු ව නිවැරැදි ව ලිවීමක් ද උන් වහන්සේගේ ජීවිතයේ තිබුණේ නැත. ලියන දේ එක වතාවෙන් ම ලියා මුද්‍රණයට යැවීම සිරිතයි. අද ලංකාවේ අයට පමණක් නොව ලෝකයේ බොහෝ සිංහල ජනතාවට මෙම ග්‍රන්ථ වැදගත් වී ඇත.

එසේ රචිත ග්‍රන්ථ අතර පෙහෙවස් සමාදන් වූ උපාසක උපාසිකාවන් උපෝෂථ අෂ්ටාංග ශීලය රකිමින් කල් ගතකළ යුතු ආකාරය ගැන උපදෙස් ලබාදෙන **පොහොය දිනය** ග්‍රන්ථයත්, සමාජයේ බොහෝ දෙනා අතර ඇති ප්‍රශ්න සියයකට පිළිතුරු සපයෙන **ධර්ම විනිශ්චය** ග්‍රන්ථයත්, බෞද්ධ ජීවිතයක් හොඳින් ගතකරන ආකාරය විස්තර කෙරෙන **බෞද්ධයාගේ අත්පොත** ග්‍රන්ථයත්, දස පාරමිතා පිළිබඳ දීර්ඝ විස්තරයක් කෙරෙන **පාරමිතා ප්‍රකරණය** ග්‍රන්ථයත්, අභිධර්මය ඉගෙන ගැනීමට කැමැති අයට ඉහළ දැනුමක් ලබා දෙන **අභිධර්ම මාර්ගය** ග්‍රන්ථයත් ඉතා ප්‍රයෝජනවත් ග්‍රන්ථ කිහිපයකි.

උන් වහන්සේ පිරිවෙන් අධ්‍යාපනය හෝ විශ්වවිද්‍යාල අධ්‍යාපනය හෝ ලබා උපාධි ලද කෙනෙක් නොවූහ; බුරුමයට ගොස් පන්සල් අධ්‍යාපනය ලැබීමෙන් හා භාවනා කිරීමෙන් ලැබූ දැනුමෙන් සිය ග්‍රන්ථ රචනා කොට ඇත. මෙම ග්‍රන්ථ කොපමණ වැදගත් ද යන්නට හොඳ ම සහතිකය වන්නේ උන් වහන්සේගේ හැකියාව දැන විශ්වවිද්‍යාල හා

අධ්‍යාපන ආයතනාදියෙන් උන් වහන්සේට පිරිනැමූ උපාධි සහතිකයි. ප්‍රාචීන භාෂෝපකාර සමාගම මගින් පාලි, සංස්කෘත, සිංහල භාෂා පිළිබඳ හසළ දැනුමක් ඇති අයට දෙනු ලබන උපාධියක් වන "සම්මාන පණ්ඩිත" උපාධිය උන් වහන්සේට පිරිනැමිණි. විද්‍යාලංකාර විශ්වවිද්‍යාලය වර්තමාන කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලය මගින් අභිධර්මය පිළිබඳ මහාචාර්ය පදවියක් ද එම විශ්වවිද්‍යාලය මගින් ම 1963 වර්ෂයේ දී සාහිත්‍ය චක්‍රවර්ති උපාධිය ද පිරිනැමිණි. අනුරාධපුර බුද්ධශ්‍රාවක භික්ෂු විශ්වවිද්‍යාලය මගින් ප්‍රවචන විශාරද සම්මාන උපාධිය ද පිරිනැමුණ අතර 1976 වර්ෂයේ දී ශ්‍රී ලංකා ශ්වෙජින් නිකායේ මහානායක පදවිය ද 1995 වර්ෂයේ දී අමරපුර මහා සංඝ සභාව මගින් අමරපුර මහා මහෝපාධ්‍යාය ශාසන ශෝභන යන ගෞරව නාමය ද උන් වහන්සේ වෙත පිරිනමා ඇත.

මෙතරම් ගරුනාම, උගත්කම් තිබුණ ද උන් වහන්සේ ඉතා චාම් අල්පේච්ඡ ජීවිතයක් ගත කළහ. මොන නායකකම් තිබුණ ද උන් වහන්සේ කුඩා කාමරයක් තුළ ඉතා නිහතමානී දිවිපෙවෙතක් ගෙවූ බව බොහෝ දෙනා දන්නා කරුණකි. ධර්ම ග්‍රන්ථ රාශියක් රචනා කළ ද ඒ හැම එකක් ම පුටුවේ හිඳගෙන කුඩා ලෑලි කෑල්ලක් මත තබාගෙන ලියා ඇත. වටිනා මේස, පුටු, ඇඳ ඇතිරිලි, බුමුතුරුණුවලින් යුක්ත වූ සුඛෝපභෝගී දිවිපෙවෙතක් නොගෙවූ අප හිමිපාණන් වහන්සේ තමා රචනා කළ ග්‍රන්ථ විකුණා මුදල් සෙවීමට සූදානම් වූයේ ද නැත. ඒවා හුදෙක් ම ධර්ම දානය පිණිස ම රචනා කළ බව නොරහසකි. ඒ බව උන් වහන්සේගේ ග්‍රන්ථයක ම සඳහන් කොට ඇත්තේ මෙසේ ය.

"මම පොත් රචනා කළේ මුදල් හම්බ කිරීමේ අදහසින් නොවෙයි. මගේ පොතක් වෙන කවුරුන් හෝ මුද්‍රණය කළාට, මගේ පොත්වල කොටස් උපුටා ගත්තාට, මගේ නමක් මකලා වෙන කෙනෙකුගේ ම නමින් මුද්‍රණය කළාට මගේ නම් කිසි ම විරුද්ධත්වයක් නැහැ. ඒක නීති විරෝධී වුණාට මගෙන් නම් තහනමක් නැහැ."

උන් වහන්සේ කුමන ආකාරයේ කෙනෙකු ද යන්නට ඉහත පාඨය ම ප්‍රමාණවත් වේ. උන් වහන්සේ භාවනාව ගැන පොත් රචනා කළේ තමන් වහන්සේ ලත් අත්දැකීම් ඇතිව ය. බුදු බණ තම ජීවිතයට ළංකරගෙන සුපේශල ශික්ෂාකාමී දිවිපෙවෙතක් ගෙවූ උන් වහන්සේ අපවත් වීමට පෙර ස්වකීය ආදාහනය සිදු කරන ආකාරය ද ලියා තැබීම විශේෂත්වයකි. උන් වහන්සේගේ ඉල්ලීම වූයේ ලස්සන පෙට්ටියක තබා, කොඩි දමා, තොරණ ගසා, මහා චිතකවලින් සරසා ලොකු ආදාහන උත්සවයක් කිරීම නොව තමන් වහන්සේ දහවල් විවේක ගන්නා කුඩා ඇඳ පිටින් ම වත්තේ දර ගොඩක් ගසා ඒ මත තබා ආදාහනය කරන ලෙස ය. තම සිරුර ද දින ගණන් තබා නොගෙන දර ගොඩ ගසා අවසන් වූ විගස ආදාහනය කොට අන් අයට දැනුම් දෙන ලෙස එහි සටහන් කොට තිබිණි. සෑම දෙයක් ම අනිත්‍ය බව ලෝකයාට පසක්කර දෙමින් උන් වහන්සේ 1997 ජූලි 04 දින සිහියෙන් යුතු ව අපවත් වූ සේක. උන් වහන්සේගේ ඉල්ලීම මත ආදාහනය ඉතා චාම් ආකාරයට සිදුකොට පින් අනුමෝදන් කෙරිණි.

ශ්‍රීමත් අනගාරික ධර්මපාල තුමා

දීර්ඝ කාලයක් ශ්‍රී ලංකාද්වීපය පෘතුගීසි, ලන්දේසි සහ ඉංග්‍රීසි ජාතියකන්ට යටත් වී තිබීම නිසා 19 සියවසේ මැද භාගය වන විට බොහෝ දෙනා තුළ ජාතිය, ආගම හා රට ගැන තිබූ ආදරයත්, අභිමානයත් යටපත් ව තිබුණි. බෞද්ධාගම ඇදහීම මෙන් ම දේශීය නම් ගම් භාවිත කිරීම පවා විදේශීය පාලනය තුළ සමච්චලයට ලක් වී තිබිණ. එදා ඇතැම් බෞද්ධයෝ තමන් බෞද්ධ යැයි කීමට පවා ලජ්ජා වූහ. ක්‍රිස්තියානි ආගම වැලඳගත් අයට රජයේ උසස් තනතුරු හිමිවිය; ගරු නම්බු නාම හිමිවිය. මේ නිසා බොහෝ සිංහලයෝ තමන්ගේ ආගම මෙන් ම සිංහල නම් ගම් සිරිත් විරිත් ආදිය පවා බැහැරකර කටයුතු කිරීමට පටන් ගත්හ. බෞද්ධාගම අදහන අය එය රහසේ කිරීමට පුරුදු ව සිටියහ. ඇතැම්විට හාමුදුරුවන් වහන්සේලාට දානය දුන්නොත් දඩ ගැසීම වැනි නීති ක්‍රියාත්මක කිරීම නිසා දායකයෝ රහසින් දානය දීම සිදු කළහ.

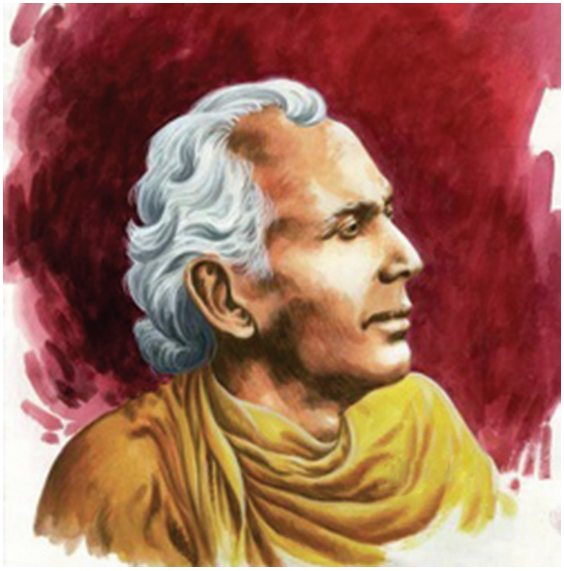

මෙවන් අභාග්‍ය සම්පන්න යුගයක දේශය, ජාතිය හා බුද්ධ ශාසනය ද යළි නගා සිටුවීමේ අධිෂ්ඨාන ශක්තියත්, අභීත වීරත්වයත් ජන්මයෙන් ම උරුම කරගෙන ජාතියේ පිනට 1864 සැප්තැම්බර් මස 17 දින පහළ වූ පුත් රුවනක් විය. ඒ අනගාරික ධර්මපාල තුමායි. අගනුවර ප්‍රසිද්ධ වෙළෙඳ ව්‍යාපාරික දොන් කරෝලිස් හේවාවිතාරණ මහතා එතුමාගේ පියා විය. මල්ලිකා ධර්ම ගුණවර්ධන මැතිනිය එතුමාගේ මව වූවා ය. මොවුන්ට උපන් කුළුදුල් දරුවාට තැබූ නම වූයේ දොන් ඩේවිඩ් හේවාවිතාරණ යන්නයි. එදා සිංහලයන් පවා සිංහල නම් වෙනුවට පරගැති නම් භාවිත කළ බව එයින් ම පැහැදිලි වේ. මෙතුමාට බාල එඩ්මන්, සයිමන්, චාර්ල්ස් යනුවෙන් සහෝදරයෝ තුන්දෙනෙක් හා සොහොයුරියෝ දෙදෙනෙක් වූහ.

දොන් ඩේවිඩ් හේවාවිතාරණ 1872 සිට 1874 දක්වා බැප්ටිස්ට් සිංහල පාසලේත්, 1874 සිට 1876 දක්වා ශාන්ත බෙනඩික් විද්‍යාලයේත්, 1876 සිට 1878 දක්වා කෝට්ටේ ක්‍රිස්තියානි විද්‍යාලයේත්, 1878 සිට 1883 දක්වා ශාන්ත තෝමස් විද්‍යාලයේත් අධ්‍යාපනය ලැබුවේ ය. එම විද්‍යාස්ථානවල උගන්වන ලද්දේ ක්‍රිස්තියානි ධර්මයයි. මෙහි අධ්‍යාපනය ලබන කාලයේ දී එම ධර්මය එතුමාට ද ඉගෙනීමට සිදුවිය; එසේ ම ගීතිකා ගැයුමට ද සිදු විය. මේ අතරතුර මාපියන්ගේ ගුණවත්කම නිසා ම විහාරස්ථානයට ගොස් පොහෝ දිනවල අෂ්ටාංග සීලය සමාදන් වීමට ද හෙතෙම අමතක නොකළේ ය. විහාරස්ථාන ඇසුර ඔහුගේ ජීවිතය වෙනස් කරන්නට ද මුල පිරුවේ ය.

මෙරට උපන් පරගැති සිංහලයන් ලංකාවේ ඉපිද විදේශීය භාෂා හා ක්‍රිස්තියානි ධර්මය ඉගෙනගෙන අපේ භික්ෂූන් වහන්සේලාටත් බෞද්ධාගමටත් චෝදනා කරමින් බුදු දහමේ අඩු පාඩු ඇති බව කියමින් විවේචනය කිරීම මේ කාලයේ දී ප්‍රසිද්ධියේ ම සිදු කෙරිණි. එසේ ම ඒ පිළිබඳ ව ප්‍රසිද්ධියේ වාද විවාද ද සිදු කෙරිණි. මේ නිසා මෙම කාලයේ බෞද්ධ හා අබෞද්ධ වාද විවාද රාශියක් ඇතිවිය. පංච මහා වාද ලෙස අප හඳුන්වන්නේ එම ප්‍රධාන වාද පහයි. මෙම වාද අතර ක්‍රි.ව. 1873 දී ඇතිවූ පානදුරා වාදය විශාල ප්‍රසිද්ධියක් ඉසිලූ වාදයකි. වාද කිරීමෙහි මහා දක්ෂයකු වූ වාදීභසිංහ මිගෙට්ටුවත්තේ ගුණානන්ද හිමිපාණන් වහන්සේ ක්‍රිස්තු භක්තිකයන් හා දින තුනක් තිස්සේ වාද කොට ඔවුන්ගේ සියලු තර්ක බිඳහෙළා ඔවුන් පරාජයට පත් කළහ. එම වාද සිදුවන්නේ වචනයෙන් පමණි; කායික ගැටුම් කළ කෝලාහාලවලට නොයැම අගය කළ යුතු කරුණකි. පානදුරා බෞද්ධයින් ජයගත් පුවත හා එම වාද පිළිබඳ විස්තර ලංකාවේ පමණක් නොව ලෝකයේ ම ප්‍රසිද්ධ විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇමරිකානු ජාතික කර්නල් හෙන්රි ස්ටීල් ඕල්කට්තුමා, බ්ලැවැට්ස්කි මැතිණිය නම් වූ රුසියානු කාන්තාවක ද සමග ලංකාවට පැමිණියේ ය.

එසේ ලංකාවට පැමිණි ඕල්කට් තුමා ගාල්ලේ මහින්ද පිරිවෙනෙහි දී බුදු දහම වැළඳගත් අතර මේ රටේ දේශහිතෛෂී පිරිස් සමග එක්වී පරම විඥානාර්ථ නම් බෞද්ධ සමාගම පිහිටවූයේ ය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස "සරසවි සඳරැස" නම් පුවත් පත ද ආරම්භ කරන ලදි. ඕල්කට්තුමාගේ දේශන අසා ප්‍රසාදය ඇතිකරගත් ඩේවිඩ් තරුණයා එතුමා සමග වැඩ කටයුතු කිරීමට තීරණය කළේ ය. එහි දී රටේ තැනින් තැන යමින්, ඕල්කට් තුමා ඉංග්‍රීසි භාෂාවෙන් කළ දේශන එතුමා සිංහල භාෂාවට පරිවර්තනය කළේ ය. මේ කටයුතුවලදී ඩේවිඩ් යන විදේශීය නම ඉවත් කොට අනගාරික ධර්මපාල යන බෞද්ධ නම භාවිත කළේ ය.

අපේ බෞද්ධ දරුවන්ට මිෂනාරී අධ්‍යාපනය වෙනුවට බෞද්ධ අධ්‍යාපනයක් ලබා දිය යුතු ය යන අරමුණ ඇති ව කටයුතු කළ මේ පිරිස රටේ විවිධ ප්‍රදේශවල රථයකින් ගමන් කරමින්, රථයේ ම රෑ නිදාගනිමින් රටේ ජනතාව දැනුම්වත් කිරීමට කළ කැපකිරීම පුදුම සහගත ය. මෙතුමාගේ රථයේ "ගෙරි මස් නොකව්" යනුවෙන් සඳහන් කොට තිබිණි. ගවමස් කෑමට හා සුරාපානයට ඉතා විරුද්ධ ව කටයුතු කළ ධර්මපාල තුමාගේ දේශන ඉතා දැඩි ස්වරයක් ගත්තේ ය. ඒ අනාදරය නිසා නොව අපේ බෞද්ධාගමටත් ජාතියටත් තිබූ අව්‍යාජ භක්තිය හා ගෞරවය නිසා ම ය. ඕල්කට් තුමා ද සමග එක් වූ එතුමා

මිෂනාරීන්ගේ මේ නොමනා අධ්‍යාපනය වෙනුවට බෞද්ධ දරුවන්ට නිසි අධ්‍යාපනයක් ලබාදීමට එතුමා ඉරිදා පාසල් ආරම්භ කළේ ය. ඒ ආරම්භ කළ ඉරිදා පාසල් අතර අද ආනන්ද විද්‍යාලය ද එකකි. පරම විඥානාර්ථ සමාගම මගින් ටික කාලයක් ගත වන විට ආරම්භ කළ පාසල් සංඛ්‍යාව 50 ඉක්මවීය. ඒ අනුව රටේ දරුවන්ට සිංහල බෞද්ධ අධ්‍යාපනයක් ලැබීමේ හිමිකම උරුම විය.

බෞද්ධයන්ගේ වාසනාවකට ජපන් ජාතික භික්ෂූන් වහන්සේ නමක් සමග ධර්මපාල තුමාට දඹදිව චාරිකාවේ යෑමට අවස්ථාවක් හිමිවිය. ඒ වන විට බුද්ධගයා භූමිය අත්පත් කරගෙන සිටියේ "මහන්තා" නම් හින්දු පූජකයෙකි. එය බෞද්ධයන්ට අයිති වූවක් නොව හින්දූන්ට අයිති දෙයක් ලෙසට එදා සම්මතව තිබුණි. මෙහි දී ධර්මපාල තුමා කවදා හෝ මා මේ බුද්ධගයාව බේරාගන්නවා යන අධිෂ්ඨානය ඇති කරගත්තේ ය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස "සිංහලයෙනි නැගිටිවු, බුද්ධගයාව බේරාගනිව්" යනුවෙන් සිංහලයන් ද අවදි කරගෙන ලෝක බෞද්ධයන්ගේ ද සහය ඇති ව බොහෝ වෙහෙසක් දරා දඹදිව සිද්ධස්ථාන බෞද්ධයන්ට ලබා ගැනීමට නීතිමය කටයුතු ඉටුකරන ලදි. අද අප දඹදිව ගොස් නිදහසේ වන්දනා කරන්නේ එතුමාගේ ඒ උදාර සේවයට පින්සිදු වන්නටයි. එතුමා එසේ නො කළා නම් බෞද්ධයන්ට අද බුද්ධගයාවක් කියා වඳින්නට සිද්ධස්ථානයක් ඉතිරි ව නොතිබෙන්නට ඉඩ තිබිණි.

ශ්‍රීමත් අනගාරික ධර්මපාල තුමාගේ මූලිකත්වයෙන් එංගලන්තයේ ලන්ඩන් බෞද්ධ මධ්‍යස්ථානය, කල්කටාවේ ධර්මරාජික මහා විහාරය, බරණැස මූලගන්ධකුටි මහා විහාරය, බුද්ධගයාවේ හා මදුරාසියේ බෞද්ධ විශ්‍රාම ශාලා ආදී බොහෝ දේ ලොව පුරා ඉදිකළේ ලෝකයේ සිටින සියලු බෞද්ධයින්ට ම ධර්මය බෙදා දීමේ අරමුණ ඇති ව ය. එතුමා බොහෝ රටවලට ගොස් දේශන පවත්වා බෞද්ධයන් දැනුම්වත් කිරීම ද සිදු කළේ ය. එතුමා 1931 දී ගිහියකු වශයෙන් පණස් හත්වන වියේ දී අවසන් දේශනය කළේ විද්‍යෝදය පිරිවෙන් භූමියේ දී ය. පසු ව සිරි දේවමිත්ත ධර්මපාල යන නමින් පැවිදි භූමියට පත් එතුමා දඹදිව බලා ගමන් ගත් අතර 1933 ජනවාරි මස 16 වන දින උපසම්පදාව ද ලබාගත්තේ ය. ඉන් පසු සමස්ත බෞද්ධ ලෝකයා හඬවමින් 1933 අප්‍රේල් මස 29 වන දා 'සම්බුදු සසුන බේරාගැනීමට තවත් විසිපස් වතාවක් මේ දඹදිව ඉපදේවා' යන පැතුම ඇති ව උන් වහන්සේ සිහි නුවණින් යුතු ව අපවත් වී වදාළහ. ළමා කාලයේ පටන් ම සිල් සමාදන් වෙමින්, පන්සල් ඇසුරු කරමින්, දහම් අධ්‍යාපනය ලබා ජාතිය අවදි කළ සසුන පිබිද වූ ලෝ පතළ ශ්‍රේෂ්ඨ පුද්ගලයකු වූ අනගාරික ධර්මපාල තුමාගේ චරිතය ශිෂ්‍ය අපගේ ජීවිතය ජයගන්නට ආදර්ශවත් කතා පුවතකි.

සාරාංශය

ධර්ම විනය මැනැවින් දත් සිල්වත් ගුණවත් ප්‍රකට බෞද්ධ ලේඛක යතිවරයන් වහන්සේ නමක් වූ රේරුකානේ චන්දවිමල මහනාහිමි පිළිබඳ ලංකාවාසීන් අතර පවත්නේ අප්‍රමාණ ගෞරවාදරයකි. මහනාහිමියන්ගේ ධර්ම ග්‍රන්ථ සැදැහැවත් පාඨකයාට බුදු දහම පිළිබඳ ඉතා නිරවුල් දැනුමක් ලබාදෙයි. උන් වහන්සේගේ අල්පේච්ඡ, සරල දිවි පැවැත්ම තුළින් ද අපට ලබාදෙන ආදර්ශය ඉතා ඉහළ ය.

රට ජාතිය ආගම පුබුදුවාලීමට දිවි පරදුවට තබා ක්‍රියා කළ අනගාරික ධර්මපාල තුමා අප රටේ පහළ වූ අසහාය වීරවරයෙකි. මෙරට මෙන් ම විදේශයන්හි ද ප්‍රකට එතුමාගේ ශ්‍රී නාමයට කෘතවේදී ජනතාව ඉමහත් බුහුමන් දක්වති. ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන් වන අපට මෙම චරිතය තුළින් ලබාදෙන ආදර්ශය අතිමහත් ය.

ක්‍රියාකාරකම

1. රේරුකානේ චන්දවිමල නාහිමියන් විසින් රචිත ග්‍රන්ථ පහක නම් ලියන්න.
2. පංචමහා වාද නම් කරන්න.
3. මෙම පාඩමේ සඳහන් චරිත දෙකෙන් තරුණ පරපුරට ගත හැකි ආදර්ශ දෙක බැගින් ලියා ඒවා පිළිබඳ විවරණයක් කරන්න.

පැවරුම

අනගාරික ධර්මපාල තුමාගේ උදාරත්වය පිළිබඳ කථාවක් පන්තියේ දී හෝ ශිෂ්‍ය සමිතියේ දී හෝ පවත්වන්න.